

აგრ კიდევ ყველაფერს მატყვევებელი კინია მ. ჯამბაკურ-არბელიანის რამდენიმე წელიწადი სკოლაობს, იმდენი საშუალება მოიპოვოს, რომ დააარსოს ისეთი ქართული სასწავლებელი, რომელიც აკმაყოფილებდეს ჩვენს ახლანდელ დროის მოთხოვნებს. ფიქრობთ, რომ ამისთანა სასწავლებლის დაარსება მეტად სასიხარულო და სანატრელი უნდა იყოს ყოველი ქართველი ქალისათვის და ყველა მათგანი უნდა სტილიობდეს შემოწმება აღმოუჩინონ პატრიცულ მოღვაწეს. ვინა ამნაირი დანხარება უფრო სასახელისა და სიმპატიური არ იქნება ჩვენს დაქვეითებულის საზოგადოებისათვის? ნუ იფიქრებთ, ქრომ ქუთათსში განათლებული ქართველი ქალების რიცხვი მცირე იყოს ტურქისისაზე; არა, გაიღებთ მეტი მგონია. თუ-კი ახლანდელი საზოგადოება ქალების სასიყვარულო საქმის ასრულებას განიზრახავს, ვინა წინ რამე დაბრკოლება გადაუდგება?

თუ კიდევ ჩვენთვის დედალადი და მშრომელი ქალი, რედაქტორი საყმაწვილო ქურხალის #ჯგულისა# არ ზოგავს არც ნივთიერ საშუალებას, არც გონებრივს, რომ ეს ფრიალსასარგებლო საქმე, როგორც არის საყმაწვილო ქურხალის გამოცემა, არ დაეცეს და სამუდამოდ არ დაიღუპოს. ამა წიკითხეთ ამ პატიოსან-სი მშრომელის მიმართვე საზოგადოებისადმი, რომელიც დაბეჭდილია #კვლთან# ცალკე ფურცლად! ეს მიმართვა დიდი გამაბრუნებელი ოქმი ჩვენის საზოგადოებისათვის, თუ კიდევ შეგვჩენია ჩვენ ქართული გული და სული,—მაგრამ პოეტისა არ იყოს,—

ქსლდ ჯგუნი? საწყვედ ფურცლად ჩვენ გავაგებებეთ, ის სსხედ, ის დიდება,

რია, იგი არ იწვევს არა თუ თანაგრძობას ბუნებისას, მის ყურადღებასაც ვერ აიპოვებს. ვინა შეუღლიან მწერალს, ადამიანს გულგრილად უყურებს ასეთს კავშირს, ასეთს უსამართლობას?!

ეს უკმაყოფილება და აღუდგენელი ბუნების უგრძობლობისა და გულის მომწყველის ინდფერენტობის გამო უფრო იმჩნევა მსამებ ეტყულის ბ. დეკანოზიშვილისა, სადაც ავტორი გვიხატავს სულიერს განწყობილებას ავადმყოფისა გახაზულზე. გვიჩვენებს, თუ რა ნაირი ნაზის და შესაბარლის სველი იყება მიუღი მისი სიცოცხლე, როცა ყველგან, ყველგან ხედვს,ემის,გრძობას რაღაც ცხოველ-ყოფის ძალის მოქმედებას,მის გამარჯვებულს, #დოთი მის წასვლის წამიკი ამივე დროს ახლოვდება. #რა კარკია#, ამბობს ავადმყოფი, #რომ ჩემი ვადა გახაზულზე თავდება, გადის! ვადა, დიად ვადა! ჩვენ ხომ ყველანი მოკამაიგირნი ვართ, ბუნების მუშები! კიდევ კარგი, თუ გამოიჩინა რამე, თუ სული ხელ-თათრები არ დასეცა თუ ბოლომდის შეგარჩინა ზიზილ-პიპილა და ყალბი ოქრის ბუკურიალა ფიფინურები! ხშირად-კი, უფრო ხშირად, ჩვენ ისე გვიმხარობს, ტყუილად... ვიდრე საქირონი ვართ, ვიდრე ძაღვ შეგვწევს და მერე... მერე ეს უმადური და თვით-რგული ბატონი სასტიკი გეგეცი-ვობით გვიშორებს თავიდან და

ის თავსა დაქვეითებულს... რაც ვედაფიქრობ, ის ნუღარ ვართ, რაც ვართ, ის ნუღარ ვაჩვენებთ... დღეა და სსხედ გავგებთ...
კიდევ მრავალი სხვა საზოგადო საქმე შეიძლება დასახელდეს კაცმა, თუ-კი ეს დასახელება საქირონი იქნება, მაგრამ ესეც კმარა.

მასხოსს, ამ ორის წლის წინდ ერთის ახალგაზდა ქალის მიერ, რომელსაც სხეებიც დებმარნენ, გამოართა საცუკეო სადამო, რომლის შემოსავალი დანიშნული იყო აქაურის სახალხო უფსოა ბიბლიოთეკის დასარსებლად.

შემოსავალი, როგორც მასხოსს, თითქმის ორას მანეთამდის ავიდა. ჩვენს სიხარულს ფრთა შესხვა: ესე-ქვეით, ესლა-კი იღრას ქუთათის სახალხო ბიბლიოთეკა და ამოდენა ღარიბი ხალხის სულიერი წყურთვლი ცოტათი მინაც დამყოფილდება. ბიბლიოთეკისათვის ბინაც თითქმის აღნიშნეს. გამოჩნდნენ ისეთი თანხმისიერნი ქალებიც, რომელთაც იკისრეს ყოველ თთვიურად იმდენი ფული მოკრება, რამდენიც დასჭირდებოდა ბინის ქირას, ბიბლიოთეკის, განათებას და სხვა წერილობით ხარჯს. ერთის სიტყვით, საქმე საქმედ მივიდა... მაგრამ შემდეგ რა მოხდა, აღარ ვიცი; ვიცით მხოლოდ ის, რომ სახალხო ბიბლიოთეკა აქამდის არ გახსნილა. მართალია მოკრებილი ფული სიმეილა ბანკში შენახული; იმედია, არ დაიკარგება, მაგრამ საწყალი ხალხისათვის-კი დაკარგულია თოვლება ჯერ ხნობით. ჩვენ არავითარია საყვედურის თქმა არ გვინდა სხეებზე პატრიცულ ქალისათვის; მაინკით დიდის მალბობის დროსია ამ შრომისა და წვალბებისთვის, რომელიც მან გასწავა ამ შემხვევაში. მაგრამ ამის-

ერთ წიარსაც არ შეიხრის! მისთვის სული ერთია: პირნათლად ვასრულებდა ამ ნაძალადღეს სამსახურს, თუ პირქუშად, ერთფლნი ვიყავით, თუ ორგულნი, მორწმუნენი, თუ ურწმუნონი!

ვინა შეუძლიან ცხოველს არსებას არ წინააღმდეგეს, არ გაუძღადღეს სამართლებელად იმ შეუბარებელს განგების ძალას, რომელმაც ამ ჰყვეინად გამოფუტურკინა. განყენებულ და კეთუ-დამჯდარი ფილოსოფოსი ჰპატიანებს—სისულულეა ისეთს ძალას, ისეთს ბუნების კანონს ეომო, რომელთანაც ვერას ვაწყობს, რაც უნდა ეცადო, სცა აა სჯომს ვაცლა სჯომს და სხვა, კარგია ვინც მგ სიმალღემდის მიღწევს, ვინც გამოიჩინა ამნაირს სტიკურს თავ-განწირულებას და უნარს ბუნების წინაშე ქედის მოხრისას. მაგრამ უზარდულობა-კი, ის უზარდულობა უნდა იყოს და გრძობიერი ადამიანთა, რომელთაგანაც ცხოვრება შესდგება, ნამდვილი ადამიანური ცხოვრება, არ შეიძლება ცხოვრების ასეთს უღობაღობას არ წინააღმდეგეს და ეს წინააღმდეგობა არის ყოველნაირი წინსვლის თავი და თავი მიზნია. ბ. ტრალსონის ნიკიტების და კარტაველისთანა პირუტყვეული, უკვდავ-ესთქეთ, ქვის მზავი დამორჩილება და აბრლიტური #ნირვანის# გღ-მართება შემხვევებელი სიცოცხლის მართე მოძრაობისა, კაცის რეგრესის გაზრდ დამაყენებელია, სრული და

თან არ შეგვიძლიან არ ესთხოვოთ მას, რომ თუ თვითონ დრო და გარემოება ნებს არ აძლევს, საქმე დააბოლოვოს, სხენდული ფული სხვის ვადასცეს, ვინც საქმის გაბოლოვის და დაგვირგვინებს შეიძლებს. ზიარული.

ფოსტა პრივიტინაჟი.

ჩვენი ვახუთის მე-258-ე ნომერი ახალ ამბებში მოხსენებული იყო, რომ ვარტე კახეთში სოფელ საგარეჯოში ექიმის იაშვილის თათს-ნობით ფოსტის კანტორა უნდა გაიხსნასო. არ შეიძლება ეს ახალი ბავი უყურადღებოდ დავტოვოთ და სიხარულით არ მიეგებნენ იურის ხე-ველნი ბ. იაშვილის განზრახვა, რადგან ამით ღდეს სარგებლობას მოუტანს ყოველს ამ პრივიტინაში მცხოვრებს.

რით ერთობა ვადაკარგული პრივიტელი—ტურნალ-გაზეთებით; რით, ან საიღამ იტყობს ჰყვეანაზე მომხდარს ამბებს თუ არ ტურნალ-გაზეთებში. ვარდ ამისა ზოგჯერ ისეთი საქმე უნდად პრივიტელიც, რომ სახე-ქაროდ უნდა ხმა მიუწოდოს ქალაქს დოთიკარს, განათებას და სხვა წერილობით ხარჯს. ერთის სიტყვით, საქმე საქმედ მივიდა... მაგრამ შემდეგ რა მოხდა, აღარ ვიცი; ვიცით მხოლოდ ის, რომ სახალხო ბიბლიოთეკა აქამდის არ გახსნილა. მართალია მოკრებილი ფული სიმეილა ბანკში შენახული; იმედია, არ დაიკარგება, მაგრამ საწყალი ხალხისათვის-კი დაკარგულია თოვლება ჯერ ხნობით. ჩვენ არავითარია საყვედურის თქმა არ გვინდა სხეებზე პატრიცულ ქალისათვის; მაინკით დიდის მალბობის დროსია ამ შრომისა და წვალბებისთვის, რომელიც მან გასწავა ამ შემხვევაში. მაგრამ ამის-

სახარება კაცის ბუნებისა და წინააღმდეგობის ცხოვრებისა, როცა ამ მდელი გრძობიერს არსებას იღე-ალად უსახენე ქვას და კრდესა.

საბარლო ავადმყოფს, რომლისთვისაც დღეს სიცოცხლის გახაზულ-ლი-კი არ სესხიან და სიცოცხლის მომსპობი ზამთარია #გული ატკინა ამ სიცოცხლით სესე სახანობა#. მხოლოდ ერთად დინება გამხმარი ზე ვით სრულდა თანაუგრძობი მისხვე მზავსა სწულსა. #გამხმარი, სწორედ გამხმარი; ვიმოკრებდ მე და დარწმუნებული ვიყავი, რომ ჩემსავით იგი გრძობად თავის მარტობას, თავის სიკვდილსა. #უნე ჩემსავით ყველ ვაგსელია#, ვუთხარედი. ჩუმად, და თვალს არ ვაშორებდი. ვაშინებელი ადამიანი ვერ მიხედება ჩემს სულის მდგომარეობას, დასწინ ვეტორი. დიად, მართალია, ვაშინებელი-კი არა, უკვად ესთქეთ, ბედწერებით დაბრმავებული და პირუტყუად ქეული ადამიანი ვერ მიხედება უბედურის ტანჯვასა და მოუხარებისას. მას სსაცილოდაც არა შეუძლებს ცრემლები და ნაღლიანი სხე ტანჯულისა, როცა თვითონ, ბედნიერების ღმერთის რჩული მიე-ქმება და ვერ-კი ამჩნევს თუ სო-ფი არის ოხვარი და კენესა, მას სული ყოველგან ეჩვენება მხოლოდ თავის ბედნიერება, თავისი მხიარულება და სხვის რაღას დასდევს. ან-კი ასეთ ბედნიერების დროს გულს სევდა რომ მიაკაროს, ზამ-ღმერთი უყურეს,

საზრო, ყოველი საქირო ქალადღე და საზოგადოდ ყოველგვარი კარესპონდენცია.

მხოლოდ ბ. იაშვილმა არ უნდა დაიფიქროს, რომ დიდი განსხვავება ფოსტის განყოფილება და ფოსტის კანტორის შორის. თუ საზოგადოებასა მსუფს თავიანთ დამთავრება ამზე უარს არ ეტყვის, თუ საზოგადოებამ შეასრულა ის პირობანი ან მოთხოვნებიანი, რომლებსაც მთავრობა წესდების ძალით მოითხოვს. ეს პირობები შემდეგია: პრივიტელი, რომ საზოგადოებამ უნდა წარადგინოს 75 მან. საღურის ავგუელუბის შესაძინად (სტოლი, სკა-ნი, თახჩა, ყუთი და სხვა); 150 მან. საღურის კანცელარის ნივთების შესაძინად (ქალაღი, კალამი, მელანი, წიგნები და სხვა). ეს 150 მან. ითვლება სამის წლის ხარჯად, ეს იგი წელიწადში 50 მან. მეორე, რომ ფოსტის საღურისათვის შესაფერი სახლი უსასყიდოდ უნდა დაუთმოს სამის წლის განმავლობაში. ეს სახლი ისეთი მოხერხებული უნდა იყოს, რომ შიგ ფოსტის მოხელენიც და დეტენენც საცობებლად ამასთანავე უნდა მისცენ უსასყიდოდღე შეშა და ნავთი. მესამე, რომ ამ საზოგადოებამ უნდა იკისროს ფოსტის კარესპონდენციის (წერილები, ვახუთები, ამანათები, ფულიანი წერილები და სხვა.) გადაზღვა და გდმოზღვა მახლობელ სახელმწიფო ფოსტის საღურამდის, თუ საზოგადოება ყოველს ამას იკისრებს, მაშინ უნდა შეადგინონ განაწერი, ყოველივე დაწერილებით დასწერონ, ყველამ უნდა ხელი მოაწეროს და შემდეგ მიართან ფოსტა-ტელგრაფის ოლქის უფროსს. ისიც თავის მხრივ მოახდენს განკარგულებას. დანიშნავენ

ფოსტის მოხელეს, რომელსაც მიენდობა საღურის დასრება. ფოსტის მოხელეთ ჯამგარები სახელმწიფოდ მოცემბით. თუ რომ მთავრობა დინახავს, რომ შემოსავალი ხარჯზე ნაკლებია, სამის წლის შემდეგ დაჰყეტენ საღურის მტკა ხარჯზე, მაშინ საშუალოდ დასტოვებენ. კანტორას იმ შემთხვევაში უწოდებენ, თუ იქ დამეშვებაც მიიღებენ. მაშინ საზოგადოებამ კიდევ მეტი ხარჯი უნდა გასწიოს. უნდა თავიანთ ხარჯით დაამწკრივონ მოამბი მახლობელ სახელმწიფო ბინებში და მაგულეც უნდა გასქმონ. რასაკვირველია, ამას საზოგადოებანი არ ვაყუთებს მხოლოდ. იმთა აზისთვის საქირო ფული უნდა წარადგინონ ხაზინაში.

ამიტომ ვურჩევთ ბ-ნ იაშვილს, რომ მხოლოდ ფოსტის განყოფილება დააარსონ. ჯერ ერთი იმიტომ, რომ ნაკლები ხარჯი დასტკრდება. მეორე იმიტომ, რომ ბევრი ხანი არ ვაივლის, სულ ოთხი ან ხუთი წელიწადი, რომ კახეთისაკენ ტრენის განს გაიყვანენ და მაშინ თითქმის გარეთ-კახეთის ყოველ სოფლებთან გამართული იქნება პატარა-პატარა საღურისები და საგარეულის საღურის მათ შორის ხომ თვალ-საჩინო აღვლი ეტრება.

კაპასიის სამუშაო საზოგადოება.

გუშინ-წინ, 15 დეკემბერს, დანიშნული სხდომა წარსულ სხდომის განაწინის კითხვით დაიწყო, რომელშიაც მოხსენებული იყო ითხოვნი ტფილისის საბაღონო სკოლისათვის ზოგირით მკენარები ნიკიტის ხალი ბალონსა სასწავლებლიდამ, მიეტეს ტფილისის საბაღონო სკოლადა მსაქირო მკენარები თქროყანაში

არ ვარგა, რომ #ადიბელს# და ამას საცემბით ასრულებს ბედნიერი ქალბატონია თუ ვაე-ბატონია.

ამ სიცოცხლით საყე ბუნებაში ერთი თანამგრძობი დანიხა, ისიც უნდა იხედვდ თანამგრძობი, გამხმარი ზე დაამსაც-კი უბარებენ მოკრასისეკის სასტიკი ბუნების ძალა დ ღუმობელი წარმობადღელია—მებაღელა—სპირადა სტონსა #უსარგებლოა# ნივთი თავიანთი მომზობისა. უნდა მოსწავდეს, მოჰყუთოს გამხმარი ზე და ისიც-კი ვერ უგრძენია, რომ მისი ავადმყოფი ბატონიც ერთი გამხმარი ვარგა იმ დიად ბაღში, რომელსაც ბუნება ჰყენა და რომლის ძღვერ-ვა-მოსილი მებაღეც სწორედ ისეთივე მოსაზრებით მას სიცოცხლის მოსპობას უბარებს. კაცმა, ამ ბუნების მხეცმა, ვერ იგრძნო, თუ რა რიგად მისწავდა გულს ეს მისი საწყალს, საბარლო ბატონს და ვერ-კი მიხედვარეყო, რად ესარჩებოდა მისი ბატონი იმ გამხმარს ხესა. ნუ-თუ მარტო სწულს შეუძლიან მისსავე მზავსის სწულს თანავარტონს, ნუ-თუ მარტო ტანჯულს შეუძლიან ტანჯულის წვა-დავა შეიგნოს და მზავსის მსაქირეობი იმ განხორცილბულს მხეცურს ძალზე, რომელსაც მებაღე ყწოდება, რაოდენეც უფრო ადამიანი იგი, როცა ტანჯულია, საბარლო და გამხმარი ბუნების შეილი ებარლება. რამდენეც მალა სდგას მისი გრძობა სირაღლისისა და თანავარტობისა იმ მხეცურს, სასტიკს უტლიტარულ ცხოვრებისთვის მკენარების კანონის ვალბრეთებაზე, რომლითაც გამსჭვალული იყო მებაღე.

მართალია ავტორი ამასაც ვუხმენა მებაღეს; #მე მთელის ბაღის ვაკვებს უფრო აღვიღად დავსთანმ-ღელი წარმობადღელია—მებაღელა—სპირადა სტონსა #უსარგებლოა# ნივთი თავიანთი მომზობისა. უნდა მოსწავდეს, მოჰყუთოს გამხმარი ზე და ისიც-კი ვერ უგრძენია, რომ მისი ავადმყოფი ბატონიც ერთი გამხმარი ვარგა იმ დიად ბაღში, რომელსაც ბუნება ჰყენა და რომლის ძღვერ-ვა-მოსილი მებაღეც სწორედ ისეთივე მოსაზრებით მას სიცოცხლის მოსპობას უბარებს. კაცმა, ამ ბუნების მხეცმა, ვერ იგრძნო, თუ რა რიგად მისწავდა გულს ეს მისი საწყალს, საბარლო ბატონს და ვერ-კი მიხედვარეყო, რად ესარჩებოდა მისი ბატონი იმ გამხმარს ხესა. ნუ-თუ მარტო სწულს შეუძლიან მისსავე მზავსის სწულს თანავარტონს, ნუ-თუ მარტო ტანჯულს შეუძლიან ტანჯულის წვა-დავა შეიგნოს და მზავსის მსაქირეობი იმ განხორცილბულს მხეცურს ძალზე, რომელსაც მებაღე ყწოდება, რაოდენეც უფრო ადამიანი იგი, როცა ტანჯულია, საბარლო და გამხმარი ბუნების შეილი ებარლება. რამდენეც მალა სდგას მისი გრძობა სირაღლისისა და თანავარტობისა იმ მხეცურს, სასტიკს უტლიტარულ ცხოვრებისთვის მკენარების კანონის ვალბრეთებაზე, რომლითაც გამსჭვალული იყო მებაღე.

მართალია ავტორი ამასაც ვუხმენა მებაღეს; #მე მთელის ბაღის ვაკვებს უფრო აღვიღად დავსთანმ-ღელი წარმობადღელია—მებაღელა—სპირადა სტონსა #უსარგებლოა# ნივთი თავიანთი მომზობისა. უნდა მოსწავდეს, მოჰყუთოს გამხმარი ზე და ისიც-კი ვერ უგრძენია, რომ მისი ავადმყოფი ბატონიც ერთი გამხმარი ვარგა იმ დიად ბაღში, რომელსაც ბუნება ჰყენა და რომლის ძღვერ-ვა-მოსილი მებაღეც სწორედ ისეთივე მოსაზრებით მას სიცოცხლის მოსპობას უბარებს. კაცმა, ამ ბუნების მხეცმა, ვერ იგრძნო, თუ რა რიგად მისწავდა გულს ეს მისი საწყალს, საბარლო ბატონს და ვერ-კი მიხედვარეყო, რად ესარჩებოდა მისი ბატონი იმ გამხმარს ხესა. ნუ-თუ მარტო სწულს შეუძლიან მისსავე მზავსის სწულს თანავარტონს, ნუ-თუ მარტო ტანჯულს შეუძლიან ტანჯულის წვა-დავა შეიგნოს და მზავსის მსაქირეობი იმ განხორცილბულს მხეცურს ძალზე, რომელსაც მებაღე ყწოდება, რაოდენეც უფრო ადამიანი იგი, როცა ტანჯულია, საბარლო და გამხმარი ბუნების შეილი ებარლება. რამდენეც მალა სდგას მისი გრძობა სირაღლისისა და თანავარტობისა იმ მხეცურს, სასტიკს უტლიტარულ ცხოვრებისთვის მკენარების კანონის ვალბრეთებაზე, რომლითაც გამსჭვალული იყო მებაღე.

მართალია ავტორი ამასაც ვუხმენა მებაღეს; #მე მთელის ბაღის ვაკვებს უფრო აღვიღად დავსთანმ-ღელი წარმობადღელია—მებაღელა—სპირადა სტონსა #უსარგებლოა# ნივთი თავიანთი მომზობისა. უნდა მოსწავდეს, მოჰყუთოს გამხმარი ზე და ისიც-კი ვერ უგრძენია, რომ მისი ავადმყოფი ბატონიც ერთი გამხმარი ვარგა იმ დიად ბაღში, რომელსაც ბუნება ჰყენა და რომლის ძღვერ-ვა-მოსილი მებაღეც სწორედ ისეთივე მოსაზრებით მას სიცოცხლის მოსპობას უბარებს. კაცმა, ამ ბუნების მხეცმა, ვერ იგრძნო, თუ რა რიგად მისწავდა გულს ეს მისი საწყალს, საბარლო ბატონს და ვერ-კი მიხედვარეყო, რად ესარჩებოდა მისი ბატონი იმ გამხმარს ხესა. ნუ-თუ მარტო სწულს შეუძლიან მისსავე მზავსის სწულს თანავარტონს, ნუ-თუ მარტო ტანჯულს შეუძლიან ტანჯულის წვა-დავა შეიგნოს და მზავსის მსაქირეობი იმ განხორცილბულს მხეცურს ძალზე, რომელსაც მებაღე ყწოდება, რაოდენეც უფრო ადამიანი იგი, როცა ტანჯულია, საბარლო და გამხმარი ბუნების შეილი ებარლება. რამდენეც მალა სდგას მისი გრძობა სირაღლისისა და თანავარტობისა იმ მხეცურს, სასტიკს უტლიტარულ ცხოვრებისთვის მკენარების კანონის ვალბრეთებაზე, რომლითაც გამსჭვალული იყო მებაღე.

